

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Reiffenstuel, Anaklet

Monachii, 1699

IV. De commodis Immunitatis Ecclesiasticæ, pœnisq[ue] eam violantium,
ac modo extrahendi Reos criminu[m] exceptorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40206

QUÆSTIO IV.

De commodis Immunitatis Ecclesiasticæ, poenisque eam violantium, ac modo extrahendi Reos criminum exceptorum.

42. **C**ONCL. I. Privilegia Asylorum, seu commoda Reorum ad Ecclesias confugientium, varia sunt. Nam I. Reus in loco sacro nequit capi, aut vinculis constringi, multò minùs per vim, seu invitus, ex eo extrahi; prout habetur *c. Diffinit. 17. q. 4. ibi: Nullus andeat confugiens ad Ecclesiam, vel residentibus in loco sancto inferre.* Concordat *c. Inter alia de Immunit. Eccles. ibi: Non est violenter ab Ecclesia extrahendus; estque unanimis Doctorum.*

43. Quòd si verò Reus spontè egrediatur (prout licitè potest, etiam Reo toribus Ecclesiarum invitis) Immunitas non violatur: quia nulla Ecclesiæ fit injuria, neque Reus inde violenter extrahitur. Secùs dicendum, si Reus ad Asylum deserendum verbis dolosis, aut fictâ promissione Judicis impunitatem promittentis, inductus fuerit, ac postea capiatur: quia dolus hac in parte pro vi habetur. Pirhing *tit. de Immunit. Eccles. num. 42.* post Azorium, Suarez, & Layman. Unde, qui verbis dolosis circumventus, atque præstitâ à Judice securitate, & impunitate Principis, inductus exiit ex Asylo, is Ecclesiæ restituendus erit, aut Judex tenebitur ei servare fidem promissam de impunitate vitæ, & membrorum. Barbosa *loc. cit. n. 54.* & alij.

44. II. Reus, quamdiu est in Ecclesia, non potest per sententiâ Judicis ad mortem, vel aliam poenam corporalem condemnari; prout desumitur ex *c. Reum. 17. q. 4. & c. Inter alia. de Immunit. Eccles. ibi: Nec inde damnari debet ad mortem, vel ad poenam, sed Rectores Ecclesiarum sibi obtinere debent membra, & vitam: super hoc tamen, quod inique fecit, est alias legitime puniendus: videlicet pecunialiter, vel alia satisfactione præter poenam corporalem; ut explicat Glossa & sequitur Abbas ibidem, allegans communem Doctorum. Addit Pirhing *n. 47.* & Layman *loc. cit. c. 3. num. 13.* post Suarez, talem neque poenâ servitutis, neque exilij, neque trimerium mulctari posse; eò quòd hæ poenæ sint valdè graves, atque corporalibus æquiparentur, imò eorum quassdam excedant.*

45. III. Nequit prohiberi, quò minùs ad Reum necessarius victus, & vestitus deferatur, *text. clar. l. Presenti. C. De his, qui ad Eccle-*

liberi ne-
cessaria vi-
ctus, & ve-
stis.

Potest tamē
custodiri,
ne aufugiat.

IV. Fugiens
ad Ecclesiā
est recipien-
dus.

Unde su-
stentari de-
beat?

V. Non po-
test spoliari
rebus suis;
& quando?

Violatio
Immunita-
tis, quale
peccatum?

*Ecclesias confugiunt, ibi: Nec aliquando patimur, in ipsis Ecclesijs reve-
rendis ita quemque detineri, atque constringi, ut ei aliquid victualium re-
rum, aut vestis negetur, & requies. Et merito ita statutum est: nam
impedire Reo necessarium victum, foret aperta coactio, quia ipse
vel fame perire, vel exeundo se tradere cogeretur. Nihilominus
prohibitum non est, ponere custodias circa Ecclesiam, ne Reus li-
berè aufugiat; vel, ut capi possit, si spontè exierit, aut fugam
attentaverit. Layman ibidem cum communi.*

46. IV. Rei ad Ecclesias confugiētes recipiendi sunt, neque
inde repellī possunt, aut excludi. Nam Clerici, ac præsertim Re-
ctores Ecclesiarum, tenentur tueri jura Ecclesiæ, ipsiusque Immu-
nitatem; ergo hoc ipso non possunt Reos ad eam confugiētes
excludere. Quinimò, si profugus non habeat bona propria, unde
sustentetur (nam si hæc adsint, ex ipsis ei alimenta præstari debent)
neque etiam à consanguineis, vel alijs necessaria vitæ habere pos-
sit; hæc per Ecclesiam, utpote cujus tutelæ, & protectioni sese
committit, eidem velut pauperi præstanda erunt: ne alioquin in-
diā, & necessariorum inopiā urgente, invitus abire, & sæculari
Potestati sese tradere cogatur. Abbas *cit. c. Inter alia, de Immunit.
Eccles. Sylvester & Immunitas. III. num. 5. & alij. Qui tamen ad-
dunt, debere ejusmodi Reum, si possit, in commodum Ecclesiæ
laborare: tum, ne Immunitas ipsi sit occasio otandi: tum, ut la-
bore recompenset alimenta sibi præstata.*

47. V. Reus ad Ecclesiam fugiens nequit spoliari rebus bo-
nisque suis, quæ secum attulit in eam, *arg. c. Dissimulavit. 17. q. 4. In-
tellige hoc de rebus proprijs Rei, non autem alienis, sive alteri
obligatis, & in quorum detentione idem delinqueret, ut dictum
num. 18. Insuper, si Reus arma prohibita secum detulit, ea pote-
runt ipsi etiam intra Ecclesiam auferri: delinquit enim is, qui
fert arma legibus prohibita. Covarruvias *cit. cap. 20. n. 18. Lay-
man. n. 13. & alij.**

48. CONCL. II. Per violationem Immunitatis Ecclesiasti-
cæ, sive violentam Reorum ex Asylys Ecclesiasticis extractionem,
committitur gravissimum Sacrilegij peccatum. Patet hoc ex
*c. Miror. & c. Frater. 17. q. 4. ibi: Qui admittere sacrilegium non dubita-
vit, & alibi. Accedit ratio: quia violenta talis extractio repugnat
sanctitati, & reverentiæ Locis sacris debitæ. Hinc S. Augustinus
Serm. 5. de Dedicat. Eccles. ejusmodi extractionem appellat, gran-
dem injuriam Religionis, & Divinitatis offensam.*

49. CONCL. III. Præter alias pœnas in Jure statutas, violator Immunitatis Ecclesiasticæ olim excommunicari jubebatur, sicut antiquitus. 17. q. 4. cum concordantijs; quæ tamen continebant excommunicationem non latæ, sed primùm ferendæ sententiæ. Verùm hodie, sive spectatâ Bullâ Gregorianâ, dicta excommunicatio est latæ sententiæ; prout liquet ex verbis ejusdem Bullæ, §. 8. ibi: quod si quis quacunque dignitate, & authoritate præditus, contra hujus nostræ Constitutionis tenorem attentare præsumpserit, declaramus, eum ipso facto censuras, & pœnas easdem incurrere. Bonacina tom. 2. disp. 3. q. 7. punct. 8. n. 3. & alij.

50. Dicitur notanter, præter alias pœnas. Nam plures pœnarum in istis Sacrilegos Jure statutz sunt. Et quidem de Jure Civili, tales censentur Rei criminis læsæ Majestatis, text. clar. L. 2. C. De his, qui ad Ecclesiam confugiunt. Imò & ultimo supplicio affici jubentur, l. Præsentis. C. eod. quamvis hæc pœna non videatur amplius esse in usu. Insuper ipsi de Jure Canonico, præter pœnitentiam publicam ab Episcopo injungendam, incurrunt pœnam pecuniariam nongentorum solidorum, c. Si quis contumax. 17. q. 4. vel certè triginta librarum examinati argenti purissimi, c. Quisquis inventus. ead. 17. q. 4. pro qualitate delicti, & delinquentium conditione, Judicis arbitrio variandam, & Ecclesiæ læsæ applicandam pro satisfactione.

51. Quæres, quid observandum circa extractionem Reorum, privilegio Aſyli non gaudentium? Resp. Defacto quoad hoc est observanda Constitutio Gregorij XIV. quæ §. 3. & 4. exactè tradit formam extrahendi Reos ex Aſylo Ecclesiastico ob commissa crimina excepta. Et primò mandat Pontifex omnibus Ecclesiæ Prælatiſ, ut eos, qui aliquod ex criminibus ibidem exceptis judicio suo commiſſe videbuntur, quando à Curia ſeculari fuerint requiſiti, Miniſtris, & Officialibus Curia ſecularis abſque irregularitatis nota, aut alicujus cenſura Eccleſiaſtica incurſu, tradi, & conſignari curent. Quibus verbis clarè innuitur, defacto non eſſe opus præviâ cautione, vel juramento, de impunitate vitæ & membrorum, Reo criminis excepti priùs obrinendâ: quidquid olim ſecùs fuerit, c. Reum. & c. Id conſtituimus. 17. q. 4.

52. Deinde, ne Curia ſæcularis Miniſtri abutantur facultate, ſive de Jure communi, ſive per ſpecialia privilegia olim ſibi conceſſâ, per ſe & propriâ authoritate extrahendi ejuſmodi Reos; Pontifex dictam facultatem revocat, atque decernit, ut Curia ſecularis, ejuſque Judices & Officiales, ab Eccleſijs, Monafterijs, Locis que ſacris prædictis, Laicum aliquem, ut præfertur, delinquentem, in nullo ex ca-

764 *Tract. XII. De Immunitate Ecclesiastica, & Indulgentijs. Dist. II.*
sibus *suprà dictis sine expressa licentia Episcopi, vel ejus Officialis, & cum*
interventu persona Ecclesiastica ab eo auctoritatem habentis, &c. capere, ex-
trahere, aut incarcerare non possint.

Limitatur
hoc.

§3. Subdit tamen Pontifex unicam limitationem, ejusque
cautelam, dicens: *Nisi eo casu, quo ipse Episcopus, & dicta Persona Ec-*
clesiastica requisita, illos in delictis superius expressis culpabiles tradere, aut
captura & incarcerationi intervenire, & assistere recusaverint; tuncque re-
verentia Ecclesia, & locis sacris debita memores, predictos delinquentes, mi-
nori, quo id fieri poterit, cum scandalo & tumultu, extrahere curent.
Hæc Pontifex.

Arque am-
plius decla-
ratur.

§4. Et hoc quidem, videlicet extractionem Rei absque ex-
pressa Episcopi licentia per Judices sæculares fieri non posse,
quantumvis de qualitate criminis excepti certò constet, post di-
ctam Constitutionem Gregorianam communiter tenetur (licet
Auctores hanc antecedentes oppositum docuerint) & clarè de-
sumitur ex allegatis ejus verbis, utpote generaliter & indefinitè lo-
quentibus. Quòd si verò super qualitate criminis dubium emer-
ferit, ejus cognitio (deducto prius Reo ad carceres Curia Eccle-
siasticæ, ibique debitè custodito) ad solum Judicem Ecclesiasti-
cum, id est, Episcopum, seu ab eo Deputatum pertinet: tum
quia hæc res est Ecclesiastica, ad eò ut ejus violatores sacrilegium
committant. Tum præsertim, quia novissimè sic declaravit Gre-
gorius XIV. in sæpè cit. Bulla, §. 5. ibi: *Nisi cognito prius per Epi-*
scopum, seu ab eo deputatum, an ipsi verè crimina superius expressa commis-
erint. Barbosa lib. 2. *Juris Eccles. univ. cap. 3. n. 157. & alij.*

Alia negan-
t.

§5. His addendum cum eodem Barbosa num. 168. & alijs,
quòd non possit Episcopus delinquentes Curia Sæculari tradere,
nisi prius sibi de excepto delicto perpetrato constiterit plenè, cer-
tè & concludenter, non autem per indicia, & præsumptivè dun-
taxat. Item, quòd Episcopus non teneatur itare Processui factò
à Laica Potestate: nam quòd hæc aliqualem cognitionem per
via facti, pro informatione, an crimini commissò sit annexa
qualitas impeditiva juris Asyli, possit instituire, haud negatur.
Et tandem, quòd si dubium fuerit inter Doctores, an delictum
gaudeat Immunitate Ecclesiastica, nec ne, debeat Judex Eccle-
siasticus pro Reo judicare: nam Immunitas hæc, utpote ob re-
verentiam & favorem Ecclesiarum, aliorumque Locorum sacro-
rum principaliter concessa, censetur esse materia favorabilis: si-
milq; in dubio potius Reo favendum est, *juxta Reg. 11. Juris in 6.*
cum concordantijs,